

Afgeleverd aan: Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel
Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

Uitgereikt aan

op
€
JGR

op
€
JGR

zevende kamer

Arrest

SOCIALE ZEKERHEIDSRICHT WERKNEMERS - bijdragen werkgevers
tegēnsprekelijk arrest
definitief

ACROS ORGANICS BVBA, KBO 0451.781.854, met maatschappelijke zetel te 2440 GEEL, Janssen-Pharmaceuticalaan 3A, appellant, vertegenwoordigd door mr. RAETS S. loco mr. THOELN Nicholas, advocaat te 2600 BERCHEN (ANTWERPEN), Generaal Lemanstraat 74,

tegen

RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID, KBO 0206.731.645, met zetel te 1060 BRUSSEL, Victor Hortaplein, 11, geïntimeerde, vertegenwoordigd door mr. VAN DEN BOSSCHE I. loco mr. DE GREEF Dirk, advocaat te 1700 DILBEEK, Eikelenberg 20.

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit:

Gelet op de stukken van rechtspleging, inzonderheid:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op tegenspraak op 5 september 2014 door de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel, 5e kamer (A.R. 14042/11),
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 28 november 2014,
- de neergelegde conclusies,
- de voorgelegde stukken.

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare terechtzitting van 19 november 2015, waarna de debatten werden gesloten, de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak gesteld op heden.

*

I. FEITEN

Op 4 mei 1999 sloten de BVBA Acros Organics (hierna genoemd de BVBA) en de vakorganisatie LBC-NVK een akkoord met betrekking tot een ontslagprocedure. Deze overeenkomst bepaalde dat bij niet naleving ervan aan de werknemer naast de opzeggingsvergoeding een bijkomende vergoeding zou worden betaald van dertig procent van deze opzeggingsvergoeding.

Met aangetekende brieven van 6 en 12 augustus 2008 beëindigde de BVBA de arbeidsovereenkomst van twaalf bedienden. In elk van de ontslagbrieven werd aangegeven dat een opzeggingsvergoeding zou worden betaald:

“Dit bedrag is bepaald op basis van een opzeggingstermijn van [...] maanden plus 30 % extra volgens de ontslagprocedure.”

Het staat niet ter discussie de BVBA op de volledige beëindigingsvergoeding socialezekerheidsbijdragen betaalde.

II. RECHTSPLEGING

a.-

Met inleidende dagvaarding van 19 oktober 2011 vorderde de BVBA voor de arbeidsrechtbank te Brussel terugbetaling door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (hierna genoemd de RSZ) van 1,00 euro provisioneel onverschuldigd betaalde vergoedingen wegens vastheid van betrekking, te vermeerderen met de gerechtelijke intrest vanaf de dagvaarding.

Zij vorderde tevens de veroordeling van de RSZ tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding en de voorlopige uitvoerbaarheid van het te vellen vonnis bij voorraad, zonder enig voorbehoud.

b.-

Met conclusie, neergelegd op de griffie van de arbeidsrechtbank op 29 januari 2014, stelde de RSZ een tegenvordering en vorderde zij de veroordeling van de BVBA tot betaling van 1,00 euro provisioneel uit hoofde van eventueel verschuldigde socialezekerheidsbijdragen, opslagen en intrest.

In tweede aanvullende en synthesebesluiten, neergelegd op de zitting van de arbeidsrechtbank van 21 maart 2014, vorderde de RSZ verder de voorlegging met toepassing van artikel 877 Ger. W. van een aantal stukken en informatie.

c.-

Met vonnis van 5 september 2014 verklaarde de arbeidsrechtbank hoofd- en tegenvordering ongegrond. De BVBA werd veroordeeld tot de kosten van het geding, in hoofde van beide partijen begroot op 1.320,00 euro rechtsplegingsvergoeding.

d.-

Er wordt geen melding gemaakt van een betekening van dit vonnis.

e.-

Met verzoekschrift, neergelegd op de griffie van het arbeidshof te Brussel op 28 november 2014, tekende de BVBA hoger beroep aan tegen het vonnis dat op 5 september 2014 werd gewezen door de arbeidsrechtbank. Zij vorderde dat het arbeidshof dit vonnis zou hervormen en de oorspronkelijke vordering tot terugbetaling van de onverschuldigd betaalde bijdragen op de vergoedingen wegens vastheid van betrekking ontvankelijk en gegrond zou verklaren, met veroordeling van de RSZ tot de kosten van de beide aanleggen, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding.

In haar beroepsconclusie, neergelegd op de griffie van het arbeidshof op 12 mei 2015, bepaalt de BVBA het terug gevorderde bedrag op 86.294,39 euro, te vermeerderen met de gerechtelijke intrest vanaf de dagvaarding.

De gevorderde rechtsplegingsvergoeding wordt bepaald op 1.320,00 euro voor de graad van eerste aanleg en 3.300,00 euro voor de graad van hoger beroep.

III. ONTVANKELIJKHEID VAN HET HOGER BEROEP

Het hoger beroep werd tijdig en met een naar de vorm regelmatige akte ingesteld, zodat het ontvankelijk is.

IV. BEOORDELING

1. De onverschuldigde betaling

a.-

De vordering van de BVBA is gesteund op het argument dat de betaling van socialezekerheidsbijdragen op de bijkomende vergoeding gelijk aan 30 % van de opzeggingsvergoeding een onverschuldigde betaling is, en bijgevolg door de RSZ moet worden terugbetaald.

Artikel 1235, eerste lid, BW bepaalt dat iedere betaling een schuld veronderstelt en dat wat betaald is zonder verschuldigd te zijn, kan worden teruggevorderd.

Artikel 1376 BW bepaalt verder dat wie per vergissing of met zijn weten iets ontvangen heeft dat hem niet verschuldigd is, verplicht is het terug te geven aan degene van wie hij het ontvangen heeft zonder dat het verschuldigd was.

Een betaling heeft in de zin van deze bepalingen een onverschuldigd karakter wanneer er geen rechtsgrond voor bestaat.

(vgl. W. VAN GERVEN en A. VAN OEVELEN, Verbintenissenrecht, 4de herwerkte uitgave, Acco, Leuven 2015, 286)

Een betaling is objectief onverschuldigd wanneer er geen schuld of oorzaak voorhanden is; zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat een schuldenaar meer betaalt dan zijn schuld. Het bovenmatige gedeelte heeft dan geen oorzaak en is dus onverschuldigd.

(vgl. S. STUNS, Verbintenissenrecht boek 1bis, Die Keure, Brugge 2013, 15, nr. 18)

b.-

Artikel 14, § 1, van de RSZ-Wet bepaalt dat de socialezekerheidsbijdragen berekend worden op het loon van de werknemer.

Artikel 14, § 2, van dezelfde wet stelt dat het begrip loon wordt bepaald bij artikel 2 van de Loonbeschermingswet doch bepaalt verder dat de Koning het aldus bepaalde begrip kan verruimen of beperken.

Artikel 19, § 2, 2°, van het Uitvoeringsbesluit van de RSZ-Wet bepaalt dat met afwijking van artikel 2 van de Loonbeschermingswet niet als loon worden beschouwd, de aan de werknemers verschuldigde vergoedingen, wanneer de werkgever zijn wettelijke, contractuele of statutaire verplichtingen niet nakomt, met uitzondering nochtans van de vergoedingen verschuldigd naar aanleiding van:

- a) de onregelmatige beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werkgever
- b) de eenzijdige beëindiging van de arbeidsovereenkomst voor personeelsafgevaardigden

- c) de eenzijdige beëindiging van de arbeidsovereenkomst voor syndicale afgevaardigden
- d) de beëindiging van de arbeidsovereenkomst in gemeenschappelijk akkoord.

Lezing van deze bepalingen maakt duidelijk dat geen socialezekerheidsbijdragen verschuldigd zijn op de vergoeding die de werkgever aan de werknemers verschuldigd is omdat hij zijn wettelijke, contractuele of statutaire verplichtingen niet nakomt, tenzij wanneer het één van de vier vergoedingen betreft die hiervoor worden opgesomd.

Aanvaard mag worden dat de vergoedingen die verschuldigd zijn wegens inbreuk op een conventionele ontslagbescherming zoals een vergoeding bij schending van een clause van vastheid van betrekking, vrijgesteld zijn van socialezekerheidsbijdragen.

(vgl. Arbh. Brussel 12 september 2002, *J.T.T.* 2003, 215; Arbh. Brussel 10 juni 2010, *J.T.T.* 2010, 291 ; D. AGUILAR CRUZ, La sécurité d'emploi dans les entreprises ressortissant à la commissions paritaire des entreprises d'assurance, *J.T.T.* 2005, 56 ; N. THOELÉN, Ontslagmacht aan banden : conventionele vastheid van betrekking. Recente ontwikkelingen van bedongen werkzekerheid, *J.T.T.* 2006, 154)

C.-

Een toepassingsvoorwaarde van de uitzonderingsregeling van artikel 19, § 2, 2° van het Uitvoeringsbesluit van de RSZ-Wet is dat de aan de werknemers verschuldigde vergoedingen betaald worden omdat de werkgever zijn wettelijke, contractuele of statutaire verplichtingen niet nakomt.

Aan de orde is dan de vraag of op de BVBA een contractuele verplichting rustte om ten aanzien van de 12 werknemers die zij met aangetekende brieven van 6 en 12 augustus 2008 heeft ontslagen, de ontslagprocedure na te leven.

Naar het oordeel van het arbeidshof maakt de tekst van het protocol ('ontslagprocedure Acros Organics') van 4 mei 1999, voor akkoord ondertekend door de toenmalige NV (thans BVBA) en de vakorganisatie LBC-NVK, die vanaf de ondertekening deel uitmaakt van het collectief akkoord op 13 februari 1998 gesloten binnen de onderneming, duidelijk dat de voorgestelde ontslagprocedure niet geldt in alle gevallen van ontslag buiten ontslag om dringende reden.

Het is immers duidelijk dat de overeengekomen procedure enkel van toepassing is voor werknemers 'tegen wie een schriftelijke waarschuwing getroffen wordt'. Het document beschrijft immers uitvoerig de te volgen procedure wanneer een werknemer een schriftelijke waarschuwing ontvangt, en bepaalt in de voorlaatste alinea:

"Behoudens een ontslag om dringende reden waarbij de dringende reden door de arbeidsrechtbank erkend is, verbindt de directie er zich toe overeenkomstig deze ontslagprocedure, wanneer zij beslist om om eender welke reden iemand te ontslaan zonder de hierboven beschreven procedure te volgen bij elk ontslag boven de vergoeding (opzegtermijn, opzeg- of verbrekingsvergoeding e.a.) voor het beëindigen van de arbeidsovereenkomst die ofwel wettelijk, ofwel door onderling akkoord, ofwel door de arbeidsrechtbank bepaald werd, een bijkomende vergoeding te geven die dertig procent bedraagt van de hierboven vermelde vergoeding (opzegtermijn, opzeg- of verbrekingsvergoeding e.a.) voor het beëindigen van de arbeidsovereenkomst."

Ten onrechte stelt de BVBA dat uit het gebruik van de term 'om eender welke reden iemand te ontslaan', afgeleid moet worden dat de bijkomende vergoeding verschuldigd is bij elk ontslag van om het even welke werknemer: het document dient immers in zijn geheel te worden gelezen, waarna duidelijk wordt dat de ontslagprocedure en de vergoeding verbonden aan de niet naleving ervan enkel gelden voor werknemers tegen wie een schriftelijke waarschuwing werd getroffen.

De BVBA toont niet aan dat tegen één van de werknemers die werden ontslagen met aangetekende brieven van 6 of 12 augustus 2008 een schriftelijke waarschuwing werd getroffen die aanleiding gaf tot de naleving van de ontslagprocedure.

De ontslagbrieven zelf maken geen gewag van dergelijke waarschuwing en beperken er zich toe de betrokken werknemer de onmiddellijke beëindiging van de arbeidsovereenkomst te betekenen en in dezelfde brief betaling aan te kondigen van een opzeggingsvergoeding te verhogen met 30 %.

Vermits de BVBA niet aantoont welke contractuele verplichting op haar rust om aan de met aangetekende brieven van 6 en 12 augustus 2008 ontslagen werknemers bovenop de opzeggingsvergoeding een bijkomende vergoeding van 30 % van deze opzeggingsvergoeding te betalen, en zij zich niet beroept op enige andere op haar rustende wettelijke, conventionele of statutaire verplichting om deze bijkomende vergoeding te betalen, dient de volledige betaalde vergoeding beschouwd te worden als een vergoeding wegens onregelmatige beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werkgever in de zin van artikel 19, § 2, 2°, a, van het Uitvoeringsbesluit van de RSZ-Wet waarop wel degelijk socialezekerheidsbijdragen verschuldigd zijn.

De vordering van de BVBA werd dan ook terecht door de arbeidsrechtbank als ongegrond

afgewezen.

2. Rechtsplegingsvergoeding

Met toepassing van artikel 2 tweede lid van het KB. van 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding, wordt voor de toepassing van dit artikel het bedrag van de vordering vastgesteld overeenkomstig de artikelen 557 tot 562 en 618 Ger.W..

Artikel 557 Ger. W. refereert in dit verband aan het bedrag gevorderd in de Inleidende akte, met uitzondering van gerechtelijke intrest, gerechtskosten en dwangsommen.

Artikel 618 Ger. W. laat toe dit te corrigeren aan de hand van de som die in de laatste conclusie wordt gevorderd.

In laatste conclusie voor de arbeidsrechtbank vorderde de BVBA 1,00 euro provisioneel, zodat het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding voor de procedure in eerste aanleg 1.320,00 euro bedraagt, zoals correct begroot door de arbeidsrechtbank

In laatste conclusie voor het arbeidshof vorderde de BVBA meer dan 60.000 doch minder dan 100.000 euro, zodat het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding voor de procedure in beroep 3.300 euro bedraagt.

OM DEZE REDENEN HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zoals tot op heden gewijzigd, inzonderheid op artikel 24;

Rechtsprekend op tegenspraak en na erover beraadslaagd te hebben:

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk, doch ongegrond; bevestigt het bestreden vonnis;

Verwijst de BVBA in de kosten van het hoger beroep, aan de zijde van beide partijen vereffend op 3.300,00 euro rechtsplegingsvergoeding.

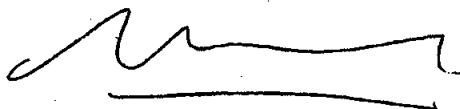
Aldus gewezen en ondertekend door de zevende kamer van het Arbeidshof te Brussel,
samengesteld uit:

Daniel RYCKX,
Ivo VAN DAMME,
Karel GACOMS,
bijgestaan door :
Dirk DE RAEDT,

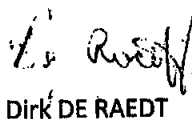
raadsheer,
raadsheer in sociale zaken, werkgever,
raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbeider,
griffier.

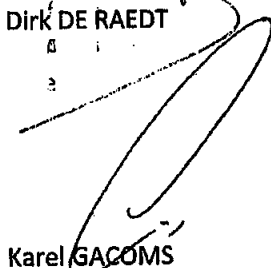
Daniel RYCKX

Ivo VAN DAMME

Dirk DE RAEDT

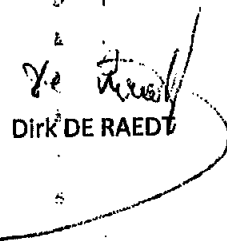
Karel GACOMS

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van donderdag 17 december 2015 door:

Daniel RYCKX, raadsheer,
bijgestaan door
Dirk DE RAEDT, griffier.

Daniel RYCKX

Dirk DE RAEDT

